

SUCHY DĄB 2020 PLUS

Strategia Rozwoju

STRESZCZENIE

Podstawą, na bazie której tworzy się Strategię rozwoju Gminy, są uwarunkowania historyczne, jak i uwarunkowania dotyczące szeroko pojmowanej teraźniejszości. Sama strategia powinna wskazywać nam kierunki rozwoju i dotyczyć przyszłości!

Dokument strategiczny, powinien zatem zmuszać nas do głębokich przemyśleń i zadawania sobie pytań:

Jak chcemy, aby wyglądały nasze miejscowości i miejsca w których mieszkamy - za kilka lat?

Czy mamy aspiracje, żeby za kilka lat tworzyć ośrodek podmiejski, czy raczej zrobimy wszystko, aby chronić obecny stan i krajobraz?

Jak pogodzić przeszłość z przyszłością i jednocześnie zapewnić współczesne standardy jakości życia?

Jak zapanować nad chaosem i prędkością życia współczesnego świata?

Jakie kierunki i cele wyznaczać rozwoju naszej gminy, naszych miejscowości?

Inspirację do odpowiedzi na te pytania, powinniśmy znaleźć w niniejszym dokumencie.

Droga ku przyszłości

Quo vadis commune?

Suchy Dąb 2020 Plus

Urząd Gminy Suchy Dąb

Synteza diagnozy społecznej

Spojrzenie mieszkańców

W trakcie przeprowadzonych konsultacji społecznych, okazało się, że mieszkańcy gminy, nie koniecznie chcą dużych, istotnych zmian, czy zdecydowanych reform.

Przeprowadzone warsztaty i badania ankietowe pokazały, że to co dla lokalnej społeczności najważniejsze, to spokój i urok miejsca w którym mieszkają. Niemalże wszyscy bez wyjątku wskazywali, na potrzebę zachowania dzisiejszego, rustykalnego i sielskiego charakteru krajobrazu.

Dla lokalnej społeczności najważniejsze to cisza, spokój i urokliwość miejsca, w którym mieszkają

Okiem gościa – turysty

Szanowni Państwo

•••

Oddaję w Państwa ręce dokument o charakterze strategicznym.

Jego celem jest spojrzenie na gminę pod kątem możliwych kierunków rozwoju. Dokument nie jest powieleniem studium uwarunkowań, ani zbiorem Lokalnych Planów Odnowy Miejscowości. Nie stanowi też zbioru konkretnych projektów, ponieważ ich realizacja uzależniona może być od szeregu czynników.

Dokument, który będą Państwo czytać, definiuje przestrzenie, w których musimy podjąć wspólną pracę na rzecz rozwoju naszej Gminy. Pokazuje trzy najważniejsze kierunki rozwoju.

Zachęcam do lektury i wspólnego działania.

Okiem eksperta

Ludność

Mieszkańcy gminy Suchy Dąb, to niewątpliwie sympatyczni i lojalni mieszkańcy gminy. Struktura wspólnoty, w zasadzie od lat pozostaje niezmienna. Obserwuje się przy tym stały - pozytywny trend wzrostowy.

Na przestrzeni ostatnich jedenastu lat przybyło w gminie 374 osoby, co stanowi wzrost

populacji o 9%. Na tle pozostałych gmin powiatu Gdańskiego, wzrost ten, jest raczej nieznaczny i wynika w głównej mierze ze zjawiska suburbanizacji Pruszcza Gdańskiego oraz bezpośrednio graniczącej z nim miejscowości Grabiny-Zameczek, do której chętnie migrują młodzi mieszkańcy miasta. W pozostałych miejscowościach migracja ludności występuje

marginalnie. Taka sytuacja powoduje, że o ile w Sołectwach: Koźliny, Krzywe Koło, Osice, Ostrowite, Steblewo, Suchy Dąb i Wróblewo, mieszkańcy stanowią zwartą, znaną się

społeczność, o tyle w Sołectwie Grabiny-Zameczek należy wzmocnić działania integrujące społeczność lokalną z ludnością napływową, która niekoniecznie zainteresowana jest czynnym udziałem w życiu miejscowości. Inne są też wymagania osób napływowych względem administracji.

Struktura ilościowa i przekrój społeczny mieszkańców

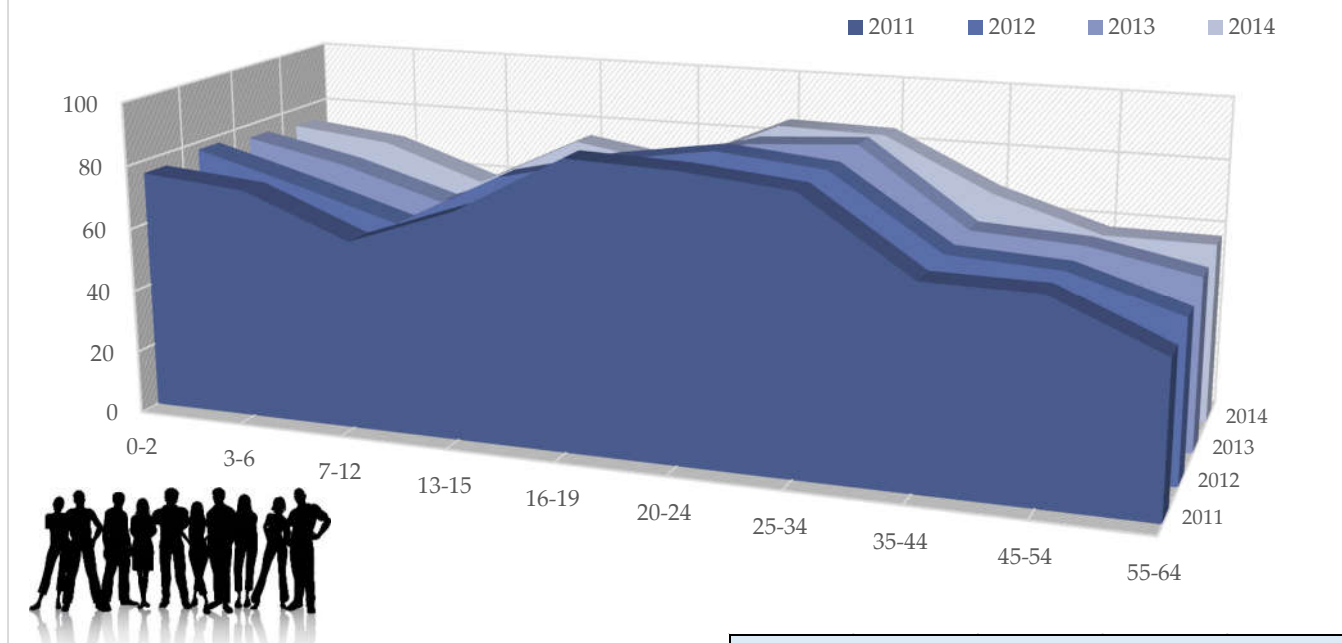
Gmina Suchy Dąb jest stosunkowo niedużą gminą jak na warunki Polskie, jednakże, co ważne charakteryzuje się w miarę uporządkowanym rozkładem, w kontekście ilościowego rozkładu mieszkańców w poszczególnych rocznikach. Obserwuje się obecnie niewielki wyż demograficzny:

Należy zadbać o to aby mieszkańcy nie wyjeżdżali na stałe z Suchego Dębą

w rocznikach 20-25 i spadek liczby mieszkańców w rocznikach 7-12 i 54+. Oznacza, to dla gminy pewne wyzwanie, względem utrzymania w miarę stałych wpływów z tytułu podatku PIT, a co za tym idzie podjęcie takich działań, które zniechęcą grupę młodych mieszkańców do opuszczania gminy na stałe.

Średnia szacunkowa liczebność mieszkańców ze względu na wiek. Obserwacja z czterech lat

Liczba mieszkańców w przekrojach wiekowych				
lata	2011	2012	2013	2014
0-2	152	155	151	148
3-6	219	205	206	211
7-12	299	292	294	295
13-15	144	152	143	151
16-19	272	252	227	210
20-24	358	357	342	342
25-34	776	774	789	763
35-44	569	571	572	615
45-54	565	554	555	519
55-64	432	458	495	518
65+	362	372	375	387

Pośród mieszkańców Gminy sporą grupę stanowią rolnicy. Taka sytuacja dla finansów gminy oznacza, że są one dosyć przewidywalne, jeżeli chodzi o stronę dochodową, natomiast w długiej perspektywie raczej trudno liczyć na zwiększone dochody z tytułu tego podatku. W perspektywie wieloletniej zasadniczy wpływ do budżetu, w kolejnych latach, stanowić będzie, podobnie jak do tej pory, podatek rolny.

Z punktu widzenia rozwoju gminy, należy podjąć takie działania, które wzmocnią rolniczą

i pozarolniczą działalność gospodarczą, zwłaszcza w zakresie tworzenia mikro i małych przedsiębiorstw, co z jednej strony zdywersyfikuje obecną strukturę zatrudnienia, z drugiej spowoduje, że gmina stanie się bardziej konkurencyjna, względem innych jednostek samorządowych.

Innym możliwym, ale zarazem komplementarnym rozwiązaniem, są działania z zakresu ekonomii społecznej, dzięki którym możliwe jest np. powoływanie z dopłatą spółdzielni socjalnych, lub zakładanie centrów integracji społecznej, przygotowującej osoby wykluczone do samodzielnych działań i do powrotu na rynek pracy.

Należy dywersyfikować działalność rolniczą, poprzez wspieranie innych, alternatywnych form gospodarczych, zwłaszcza poza sezonem rolniczym

Diagnoza sytuacji finansowej gminy

Jednym z głównych obszarów zarządzania gminą jest zarządzanie gospodarką finansową. Ma ono kluczowe znaczenie dla sprawnej i efektywnej realizacji zadań publicznych, nałożonych na gminę. Finanse są bowiem związane ze wszystkimi obszarami prowadzonej przez gminę działalności.

W latach 2010-2014 udział dochodów własnych w dochodach ogółem kształtował się rokrocznie na poziomie od 35 do 48%.

Dochody z tytułu udziałów w podatkach stanowiących dochód budżetu państwa kształtowały się na poziomie jedynie 24-20% dochodów własnych. Pozostałe dochody budżetu gminy to transfery. Udział dotacji i subwencji w dochodach ogółem wyniósł w 2014 r. odpowiednio: 25 i 26%.

Rokrocznie najwyższe wydatki koncentrują się w obszarach: oświata i wychowanie - ponad 36% oraz opieka społeczna ponad - 24% i administracja publiczna ponad - 11%. W latach 2010-2014 wyraźnie rysuje się malejący udział wydatków majątkowych w wydatkach ogółem. Rosnące koszty utrzymania i eksploatacji infrastruktury społecznej i technicznej powodują zmniejszenie zakresu realizowanych inwestycji do niezbędnego minimum.

Szczupłość środków finansowych w stosunku do realizowanych zadań publicznych, nakłada na gminę ogromny ciężar, ale i obowiązek ciągłej analizy kosztów wykonania tych zadań i struktury wydatków budżetowych. Obiektem jeszcze mocniejszej, racjonalnej analizy powinna stać się zatem rzeczowa i czasowa struktura wydatków oraz wyznaczenie priorytetowych projektów rozwojowych, co w znacznej części ma już odzwierciedlenie w podejmowanych działaniach przez władze gminy.

Dla wzmocnienia potencjału rozwojowego gminy koniecznością staje się poszukiwanie możliwości zwiększania jej dochodów własnych. Jednym z przykładów takich działań może być zastosowanie instrumentu polegającego między innymi na zastosowaniu preferencyjnych stawek w podatku od nieruchomości dla nowo zameldowanych mieszkańców. Jest to szczególnie istotne z uwagi na fakt, że realizacja celów strategicznych będzie musiała być finansowana częściowo ze środków budżetu gminy. Jednocześnie władze gminy będą musiały podjąć działania mające na celu pozyskanie środków finansowych z zewnątrz, m.in. ze środków Unii Europejskiej, dotacji z budżetu państwa, środków z różnego rodzaju funduszy np. Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych itp.

Potrzeba racjonalizacji gospodarki finansowej gminy oraz stworzenie mechanizmów efektywnego wykorzystania posiadanego potencjału wiąże się z wielkością dochodów i wydatków gminy. Praktyka wskazuje jednak, że gminy nie mają dużego wpływu na kształtowanie poziomu dochodów budżetowych. Jedynie w przypadku podatków i opłat lokalnych, władze samorządowe mogą kształtować ich wysokość w granicach ustalonych odgórnym prawem. Ponadto, w gospodarce gminy, cele ekonomiczne na ogół przegrywają z celami zorientowanym społecznie, a kryteria efektywności pozostają często w opozycji do kryteriów obowiązujących w sferze użyteczności publicznej

Wartości, które mają istotne znaczenie dla mieszkańców

Sytuacja gospodarcza

Okiem eksperta

Gmina Suchy Dąb, jako jedyna w powiecie Gdańskim, nie posiada turystycznych, rejestrowych obiektów noclegowych. Jest to równoznaczne z faktem, że nie występuje w oficjalnych publikacjach statystycznych. To zasadnicza słabość, ponieważ nie można w takiej sytuacji mówić, o jakimkolwiek ruchu turystycznym, chociażby dla wspomnianych celów statystycznych. Oznacza to, że w przestrzeni medialnej, gmina w ogóle nie jest brana pod uwagę jako destynacja turystyczna.

Wydaje się, że z punktu widzenia rozwoju, należy zrobić wszystko, aby taką sytuację zmienić. Zdecydowaną szansą dla gminy byłby rozwój agroturystyki, ponieważ gmina ma do tego wszelkie predyspozycje.

Niestety, bez bazy noclegowej, ale też ze słabą bazą gastronomiczną, ciężko będzie stworzyć kompleksowy produkt turystyczny. Z tego też względu, wartość dodana z takich projektów jak: *Kajakiem przez Pomorze*, nazwanym obecnie *Pomorskie Szlaki Kajakowe* czy *Międzynarodowa trasa rowerowa R9* prowadząca z Gdańska na południe Europy, zwana w Polsce *Wiślaną trasą rowerową*, będzie dosyć słaba i raczej nie do wykorzystania. Wydaje się, że podobnie nie można do końca wykorzystać walorów istniejących już dzisiaj: *Szlaku domów podcieniowych*, pieszego *Szlaku motławskiego*, czy tzw. *Trasę wodniacką -Motławą przez Żuławy Gdańskie*.

Rozsądnym, byłoby przygotowanie pełnej oferty turystycznej, ale na początek należałoby podjąć możliwie najbardziej realne wyzwania, ze względu na możliwości realizacyjne. Wydaje się, że najprostszym rozwiązaniem, mogłoby być przygotowanie ofert dla tzw. *zielonej szkoły*, w której młodzieży miejskiej i młodzieży wiejskiej z innych regionów Polski, można byłoby przybliżyć nie tylko kulturę wiejską, agrarną, rustykalną, ale

także ukazać w sposób wieloaspektowy historyczne dziedzictwo kulturowe regionu roli Suchego Dębu oraz innych miejscowości w rozwoju Gdańska i tej części kraju. Takie działania zawsze należy traktować, jako inwestycję w przyszłość. Zakładając bowiem, że tylko promil z tych osób zechce w przyszłości spędzić tutaj swój wolny czas i zostawić przy tej okazji tzw. *gorący pieniądz*, to niewątpliwie będzie to wartość dodana dla całej gminy. Należy też przy tym zadbać, aby faktycznie było, gdzie te pieniądze wydawać.

Mocne strony

- warunki przyrodnicze i krajobrazowe
- rolniczy charakter miejscowości
- urodzajne gleby
- bliskość Wisły
- rzeka Motława i liczne kanały wodne
- dostępność komunikacyjna z Trójmiastem, Tczewem, Malborkiem i Elblągiem

Słabości

- brak wypromowanej marki i rozpoznawalnej tożsamości gminy
- słaba infrastruktura turystyczna w szczególności:
brak turystycznych rejestrowych obiektów noclegowych
- brak przygotowanych produktów turystycznych
- słabe zaangażowanie mieszkańców w procesy pro-społeczne
- niewystarczająca ilość ofert programowych skierowanych do mieszkańców
- niewystarczająca oferta usługowa

Szanse

- budowa kompleksowych produktów turystycznych skierowanych do mieszkańców: Metropolii Gdańskiej, w szczególności:
  - * rozwój tras rowerowych, w tym realizacja międzynarodowej drogi rowerowej R9 i rozwój usług agroturystycznych
- stworzenie centrum integracji społecznej i centrum kompetencji
- dostępność środków i konkursów w ramach nowej perspektywy unijnej przewidzianej na lata 2014-2020
- tworzenia podstaw ekonomii społecznej
- dobre skomunikowanie mieszkańców Sołectw z centrum miejscowości

Zagrożenia

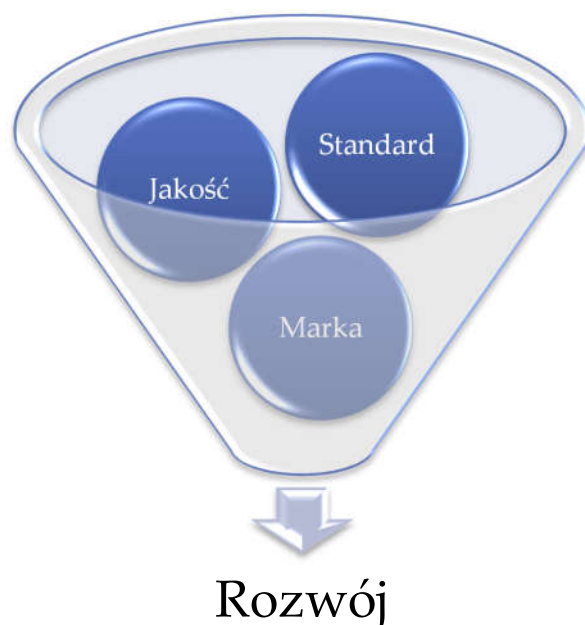

- brak zaangażowania mieszkańców w procesy społeczne i gospodarcze
- brak zrozumienia mieszkańców dla obranej polityki gminy
- wyniszczająca konkurencja wewnętrzna i zróżnicowany poziom rozwoju pomiędzy poszczególnymi miejscowościami gminy i sołectwami
- niewystarczające środki na promocję marki i na realizację projektów dotyczących jakości życia mieszkańców gminy
- brak silnego centrum gminy
- brak działań skierowanych do osób starszych i innych grup mieszkańców

Obszary, kierunki, cele i działania

W jaką stronę powinniśmy zmierzać?

Obszary działania

Podstawą każdej strategii są jasno i precyzyjnie nakreślone obszary interwencji. Wydaje się zatem zasadne, że aby w pełni mówić o rozwoju każdej dziedziny życia w gminie, powinniśmy precyzyjnie określić obszary działania.

Standard – to nic innego jak norma, czyli, inaczej mówiąc standard życia mieszkańców, w danej gminie, w danej społeczności.

Żyjąc w określonej przestrzeni społeczno-gospodarczej, zawsze, jako mieszkańcy, będziemy chcieli się porównywać względem mieszkańców innych gmin. Często dręczą nas przy tej okazji pytania – Gdybym mieszkał w innej gminie, to czy żyłoby mi się tam lepiej, czy też nie?

Z punktu widzenia gminy – instytucji, należy dążyć to tego, aby standard życia mieszkańców był porównywalny względem gmin sąsiednich, lub wyższy, jeżeli to możliwe.

Oznacza to, że powinniśmy skupiać się nad wprowadzaniem takich projektów, mechanizmów i instrumentów, które zagwarantują mieszkańcom: wodę w kranie, odbiór śmieci i ścieków, dostęp do innych mediów, dostęp do usług pocztowych, internetowych, dostęp do administracji, handlu, dostępność komunikacyjną, dostępność do opieki medycznej, bezpieczeństwo i itp.

Jakość życia – jest to obszar, w którym podejmuje się działania wpływające na jakość życia mieszkańców.

Z przeprowadzonej diagnozy strategicznej wynika, że mieszkańcy chcieliby mieć dostęp do usług szerokopasmowych, natomiast, nie w każdej lokalizacji gminy jest on taki sam. Jakość życia, w odróżnieniu od standardu, to dostępność do usług wyższego

poziomu: kultury, masmediów, usług gastronomicznych, programów społecznych wpływających na stymulację i rozwój poszczególnych grup wiekowych w gminie: dzieci, młodzież, osób pracujących, bezrobotnych, seniorów, matek, ojców, itp. Jakość życia, to dostęp do przestrzeni publicznej, dostęp do produktów turystycznych, dostęp do przestrzeni czasu wolnego.

Marka – tożsamość, wizerunek. O ile standard i jakość życia to obszary nastawione na potrzeby mieszkańców, o tyle Marka, to obszar, którego zadaniem jest dotarcie do świadomości jak największej grupy osób z poza gminy. Działania w tym obszarze pośrednio mogą służyć mieszkańcom. Czerpią zresztą oni z przestrzeni dotyczącej jakości życia, ale należy mieć świadomość, że jest to obszar na wprost kierowany do turystów, odwiedzających, jak również do inwestorów. W domyśle, należy realizować takie cele i podejmować takie

działania, które spowodują, że beneficjenci tego obszaru: pośrednio, bądź bezpośrednio będą inwestować i wydawać swoje przychody w gminie. Jest to także obszar, który powinien być realizowany siłami wszystkich mieszkańców, instytucji, biznesu, sektora pozarządowego i administracji gminy. Zadaniem tego obszaru jest wykreowanie marki gminy, która będzie rozpoznawalna, co najmniej w województwie Pomorskim, a związane z nią produkty poprzez klasyczną promocję gminy i promocję gospodarczą sprawią, że gmina będzie chętnie odwiedzana przez turystów.

Diagnoza strategiczna wykazała, że na ten moment, Gmina Suchy Dąb nie ma opracowanej marki, markowych produktów, programu i księgi wizualizacji marki, programu promocji gminy, loga i hasła, które jednoczyłoby grupy mieszkańców w działaniu, a turystów prowokowały do odwiedzin. Należy zatem w tym obszarze podjąć działania, które wspólnie z mieszkańcami zainicjują ten proces.

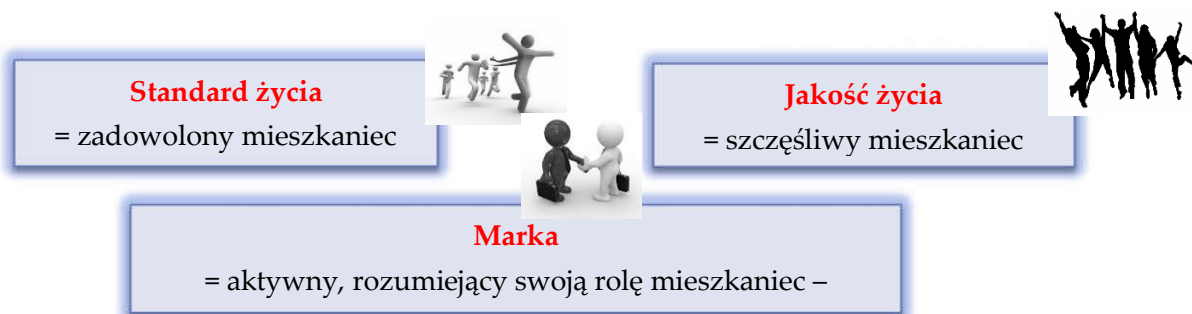
Kierunek działania

Wydaje się, że z punktu widzenia rozwoju Gminy Suchy Dąb, przy założeniu, że niektóre dziedziny społeczno-gospodarczego życia należy wzmocnić, a niektóre utrzymać na dotychczasowym stopniu rozwoju, to należy podjąć działania we wszystkich trzech obszarach strategicznego rozwoju jednocześnie, przy czym w pierwszej kolejności należy się skupić na nadgonieniu zaszłości cywilizacyjnych np. w zakresie pełnego skanalizowania gminy, co oznacza, że priorytetem będzie

Zadaniem gminy jest integracja mieszkańców i integracja sołectw. Nie powinno się zatem podejmować działań, które mogą doprowadzić do sytuacji, w której w ramach jednej gminy, tworzą się enklawy, rozumiane jako autonomiczne, samowystarczalne wioski - sołectwa, a rolę urzędu gminy sprowadzamy do bycia z jednej strony koordynatorem, z drugiej zakładnikiem takiego podejścia.

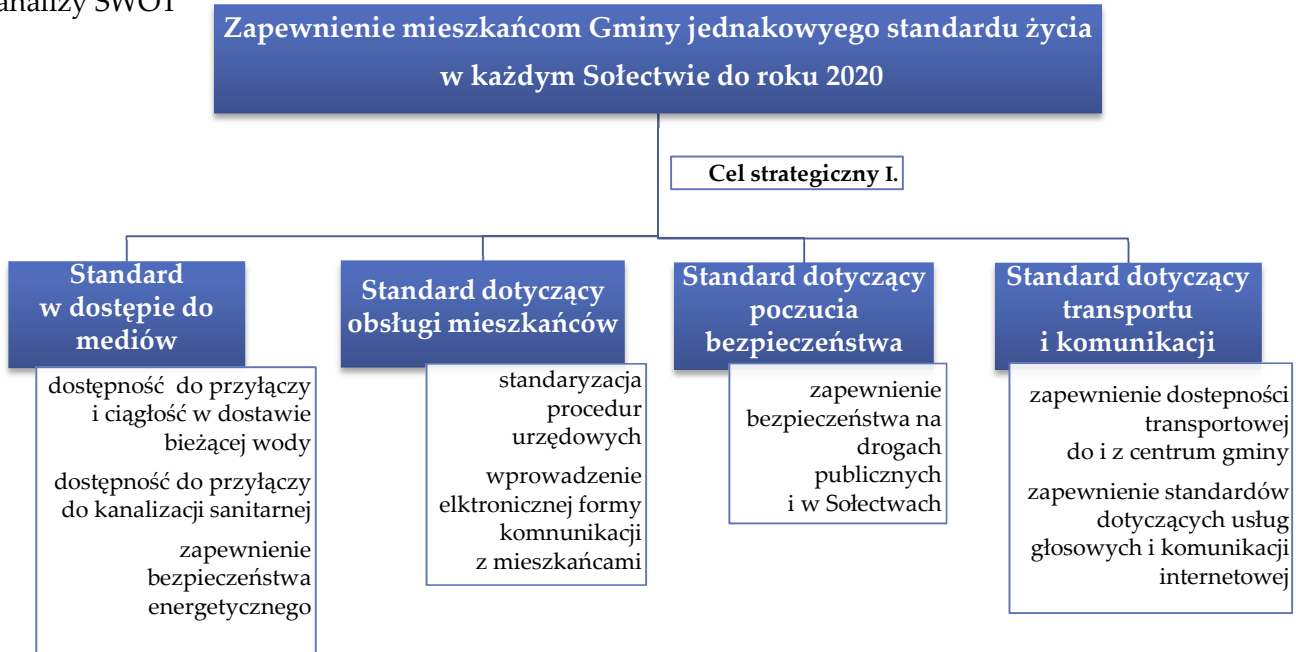
Rozwój nastąpi, kiedy mówiąc żargonem sportowym wszyscy mieszkańcy i wszystkie sołectwa będą grać w jednej drużynie i do jednej bramki. Oznacza to, wybór właściwej strategii, uznanie i rozwijanie funkcji centrum, wprowadzanie jednolitych standardów w Sołectwach, stałe podnoszenie poziomu życia mieszkańców, ale także poszukiwanie produktów przyciągających osoby z zewnątrz. Niezbędne jest zatem

równoczesne rozwijanie trzech powyższych obszarów, dzięki czemu będziemy posiadać zadowolonych, szczęśliwych i świadomych mieszkańców.

Cele

Zdefiniowane zostały dla poszczególnych obszarów i bazują na potrzebach wynikających z diagnozy i analizy SWOT

Działania w ramach celu I

W ramach zapewnienia odpowiedniego standardu życia mieszkańcom, można wyróżnić następujące cele operacyjne, dla których podejmowane są, bądź należy przewidzieć następującą grupę działań:

Określenie i realizacja standardów w dostępie do mediów/Standard w dostępie do mediów/
Cel ten zostanie osiągnięty, jeżeli każdy mieszkaniec gminy, a ściślej każde domostwo zostanie przyłączone do instalacji zapewniającej dostęp do bieżącej wody, odbiór ścieków, śmieci, itp. . Jest to warunek konieczny, ale niewystarczający, ponieważ w konsekwencji musi zostać zagwarantowana stałość dostaw i odbioru.

Należy zaznaczyć, że na dzień dzisiejszy cel ten jest w znacznej części zrealizowany. Gmina jest zelektryfikowana, częściowo skanalizowana i niemalże wszędzie dociera wodociąg. Żeby jednak można było mówić o pełnym sukcesie należy podjąć działania strategiczne zmierzające do następujących efektów:

- ✓ Dokończenie inwestycji wodociągowo-sanitarnych w Gminie Suchy Dąb
- ✓ Budowa i przebudowa gminnej oczyszczalni ścieków
- ✓ Zachęcanie mieszkańców do podejmowania inwestycji wpływających na obniżenie zapotrzebowania na energię elektryczną i emisję spalin z wykorzystaniem m. in. źródeł i programów realizowanych przez Unię Europejską oraz Narodowy i Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska
- ✓ Skuteczny lobbing na rzecz budowy nowoczesnych transformatorów energetycznych, zwłaszcza na końcówkach linii energetycznych, celem wyeliminowania przerw w dostawie prądu powodowanych przeciążeniem sieci

Określenie i realizacja standardów dotyczących obsługi mieszkańców /Standard dotyczący obsługi mieszkańców/

Cel ten zostanie osiągnięty, w momencie, kiedy mieszkańiec gminy, będzie miał wielokanałowy dostęp do informacji i świadomość, w jaki sposób załatwić konkretną sprawę urzędową oraz jak uzyskać właściwą decyzję administracyjną. Urząd Gminy Suchy Dąb podjął działania w tej kwestii: na swoim portalu internetowym informuje jak załatwić część spraw, jednakże w tej kwestii czekają go wyzwania, które powinny zaowocować następującymi działaniami:

- ✓ Stworzenie księgi procedur, która dla każdej załatwianej sprawy, czy wydawanej decyzji administracyjnej określi: ścieżkę postępowania, minimalny i maksymalny czas potrzebny na podjęcie decyzji urzędniczych, dostarczy ustandaryzowany formularz, przedstawi formularz wzorcowy, wskaże kompetentną, pomocną w urzędzie osobę do przeprowadzenia przez dany proces
- ✓ Budowa formularzy elektronicznych
- ✓ Umożliwienie umówienia się na wizytę w Urzędzie poprzez rejestrację internetową
- ✓ Budowa systemu informatycznego, z którego petent otrzyma podstawowe informacje na temat zaległości podatkowych, wysokości i terminów wpłat, ważności dokumentów i inne

Określenie i realizacja standardów dotyczących poczucia bezpieczeństwa /Standard dotyczący poczucia bezpieczeństwa/

W ramach tego celu należy podjąć działania, które zwiększą komfort mieszkańców w zakresie poczucia bezpieczeństwa.

- ✓ Podjęcie działań na rzecz bezpiecznej organizacji ruchu, zwłaszcza ruchu pieszego
- ✓ Nadanie priorytetów i określenie czasu reakcji na udrożnienie dróg i chodników po opadach śniegu
- ✓ Podjęcie działań edukacyjno-szkoleniowych skierowanych do dzieci, młodzieży i osób starszych
- ✓ Likwidacja barier dla ruchu pieszego i rowerowego

Określenie i realizacja standardów dotyczących transportu i komunikacji /Standard dotyczący transportu i komunikacji/

Sukcesem będzie sytuacja, w której każdy mieszkaniec gminy z każdego miejsca zamieszkania i prowadzenia swojego biznesu będzie mógł wykonać połączenie głosowe i skorzystać z dostępu do usług internetowych, ale także będzie mógł dostać się z i do centrum miejscowości oraz do najbliższych centrów przesiadkowych – Pruszcz Gdański, Pszczółki, Gdańsk

- ✓ Działania na rzecz dostępności do usług internetowych na terenie całej gminy
- ✓ Działania na rzecz dostępności do sieci GSM na terenie całej gminy
- ✓ Działania na rzecz dostępności transportowej dla mieszkańców gminy celem dojazdu do centrum gminy i do centrów przesiadkowego w Pruszczu Gdańskim i Pszczółkach
- ✓ Budowę, przebudowę i modernizację dróg lokalnych

Działania w ramach realizacji celu II

Dążąc do zapewnienia odpowiedniej jakości życia mieszkańcom, można wyróżnić następujące cele operacyjne, dla których podejmowane są, bądź należy przewidzieć następującą grupę działań:

Dostępność do usług i programów kulturalno-educacyjnych

W ramach realizacji tego celu, należy dążyć do permanentnego podnoszenia jakości w edukacji, skierowanej nie tylko do grupy dzieci i młodzieży, ale także do osób dorosłych, kobiet, mężczyzn, bezrobotnych, rolników, seniorów, itp. Należy także zwiększyć możliwość uczestnictwa mieszkańców, w szeroko pojmowanym życiu kulturalnym. Grupa realizowanych działań zasadniczo będzie miała tzw. charakter miękkiej /nie wymaga ponoszenia kosztów inwestycyjnych/

- ✓ Dostęp do programów kulturalnych
- ✓ Organizacja wydarzeń kulturalnych: jednorazowych, sezonowych i cyklicznych
- ✓ Organizacja szkoleń podnoszących kompetencje mieszkańców, skierowana do różnych grup społecznych i wiekowych
- ✓ Podejmowanie działań, z zakresu poszerzania horyzontów skierowanych do różnych grup mieszkańców

Dostępność do usług i programów zdrowotno-sportowych

O sukcesie, będzie można powiedzieć wtedy, gdy z jednej strony pojawi się lista różnych produktów: usług, programów i projektów o charakterze zarówno dotyczącym diagnozy, leczenia, jak i profilaktyki zdrowotnej, w tym także edukacji zdrowotnej. Z drugiej strony będą chętni, którzy będą z tych produktów korzystać. Sport w ramach realizacji celu, traktowany jest jako element jakości życia, podnoszący codzienną sprawność mieszkańców, ich kondycję, a więc tym samym wpływający na zdrowie lokalnej społeczności. Cel ten nie powinien traktować sportu w charakterze działań wizerunkowych, takich, w których mieszkańiec biernie uczestniczy i ogląda widowisko, tylko działań aktywizujących, masowych, angażujących mieszkańców.

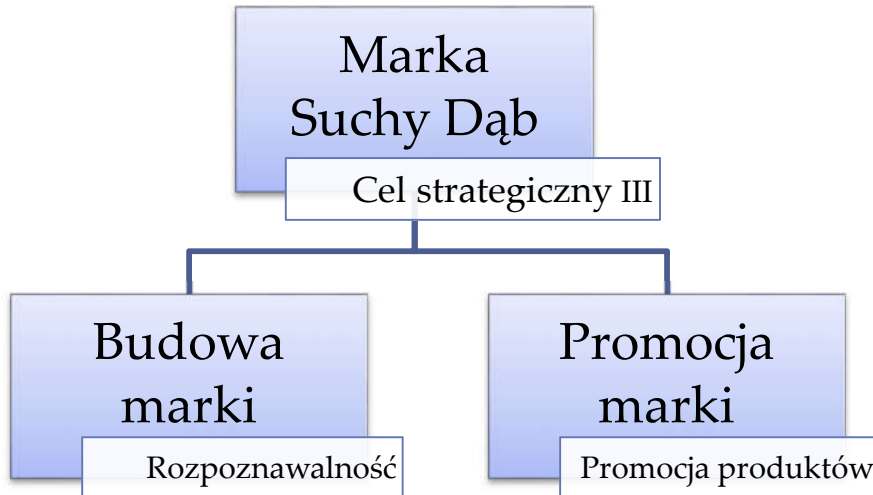
- ✓ Budowa ogólnodostępnych siłowni i placów zabaw na świeżym powietrzu, w każdym sołectwie
- ✓ Programy podnoszące sprawność i kondycję skierowane do różnych grup wiekowych i społecznych
- ✓ Lobbing i działania na rzecz dostępności do szerokiego grona specjalistów i usług medycznych dla mieszkańców gminy
- ✓ Organizacja konkursów, imprez, działań na rzecz usportowienia mieszkańców
- ✓ Pobudzanie do działania mieszkańców, poprzez wspieranie i rozwój sektora pozarządowego, którego celem statutowym będzie zdrowie mieszkańców

Pobudzanie obywatelskości i budowa centrum integracji społecznych

Trudno będzie realizować strategię tylko i wyłącznie siłami Urzędu Gminy w Suchym Dębnie. Strategia jest dokumentem, w myśl którego rozwijają się instytucje, stowarzyszenia, fundacje, podmioty działalności gospodarczej, w tym rolniczej, przy współudziale urzędu, ale przy ogólnej akceptacji mieszkańców. Sukcesem będzie, jeżeli uda się doprowadzić do takiej sytuacji, w której miejscowa ludność, zechce się unifikować w ramach oddolnej inicjatywy, polegającej na realizacji własnych projektów służących rozwojowi społeczno-gospodarczemu miejscowości, sołectw czy gminy.

- ✓ Budowa inkubatora, centrum integracji społecznej i centrum kompetencji
- ✓ Powołanie komórki /stowarzyszenia, fundacji/ której celem będzie wspieranie obywatelskości
- ✓ Stworzenie mechanizmów ułatwiających prowadzenie działalności pozarządowej /obsługa prawna, księgowość, pozyskiwanie funduszy, system grantowy, fundusz pożyczkowy/ - Centrum kompetencji
- ✓ Współpraca z Lokalną Grupą Działania Trzy Krajobrazy.

Dlaczego należy stworzyć markę Suchy Dąb?

Odpowiedź wydaje się dosyć oczywista.

Dzisiaj, Suchy Dąb to jedna ze 123 gmin województwa Pomorskiego i jedna z 88 gmin wiejskich tego województwa. W skali kraju jest to odpowiednio, jedna z 2478 gmin, z czego o charakterze wiejskim jedna ze 1563. Dzisiaj Suchy Dąb to gmina, która służy swoim mieszkańcom, ale rozmywa się w oczach mieszkańców innych gmin, turystów. Należy zatem, nie tyle zmienić postrzeganie Suchego Dębu, co raczej sprawić, aby na nowo było ono kojarzone z wypracowaną marką.

Na czym budować i pozycjonować markę?

Podstawa to ruralistyczny charakter wszystkich miejscowości gminy

Zaryzykować można stwierdzenie, że w dobie historycznych uwarunkowań i przemian obecna Gmina Suchy Dąb odeszła nieco od historycznych korzeni, a przecież powiązania można znaleźć również współcześnie. Cała gmina leży na żyznych ziemiach i od zarania dziejów służyła jako spichlerz dla Gdańska. Dzisiaj również dominuje jej rolniczy charakter. W większości, ludzie tu mieszkający obcują na co dzień z przyrodą, uprawiają ją i wszystko „kręci się” w rytmie czasu i zmian zachodzących w przyrodzie /czterech pór roku/.

Najstarsze miejscowości w gminie pochodzą z XII i XIII wieku i są starsze niż niejedno historyczne miasto w kraju. Na obszarze Sołectw znaleźć można sporo zachowanych pomników historii i dziedzictwa kulturowego. Pod tym kątem cała gmina ma sporo do zaoferowania: Od wypromowania logo, pod którym można by sprzedawać wszelkie rolnicze i nierolnicze produkty – na wzór *made in Suchy Dąb/wyprodukowane w Suchym Dębie*, po tworzenie produktów turystycznych i agroturystycznych w oparciu o historyczny i współczesny potencjał gminy. Jest tylko jedno zastrzeżenie marka musi być gwarancją jakości. Być może powinna być przyznawana najlepszym produktom gminy i przyznawana przez specjalną komórkę czy instytucję normalizacyjną. Gmina pełniłaby wówczas rolę mecenatu i gwaranta jakości produktów z marką gminy.

Komu służy marka?
Mieszkańcom , przyjeźdźcą
i przede wszystkim turystom

Dlaczego mieszkańcom?
Chcielibyśmy mieszkać w gminie,
która jest rozpoznawalna, której nie
należy się wstydzić, z której
jesteśmy dumni, która ma swoją
tożsamość

Dlaczego przyjeźdźcą i turystom?
Dlatego, że chcielibyśmy wiedzieć
po co i gdzie przyjeżdżamy.
Chcielibyśmy korzystać i czerpać
z produktów markowych,
a w zamian zostawimy tzw. gorący
pieniądz, który mamy na wydanie
na markowe atrakcje.

Promień dotarcia i skala promocji

Celem jest target, który powinien skupić się na skali wojewódzkiej oraz z racji bliskości granic województwa warmińsko mazurskiego i przynależności do Euroregionu Bałtyk dotyczyć:

- Obszaru funkcjonalnego trójmiasta /Metropolii Gdańskiej/
- Obszaru funkcjonalnego miasta Tczewa i Malborka
- Obszaru funkcjonalnego miasta Elbląga
- W długiej perspektywie do obszaru funkcjonalnego miasta Kaliningradu

Oczywiście podstawą jest posiadanie markowych produktów, a następnie ich promocja.

Jakie miejscowości powinny tworzyć markę Suchy Dąb?

Odpowiedź –bezwzględnie wszystkie

Działania w ramach celu III

Budowa i promocja marki, to zaangażowanie całej lokalnej społeczności w realizację celu. Jak zatem wypełnić markę?

Należy tworzyć produkty, które kojarzyć się będą z Suchym Dębem. Pomocne mogą okazać się hasła stylu:

Z nami nie uschniesz SUCHY DĄB!

Nie uschniesz ale zdębiejesz. Przyjedź i sprawdź

Oczywiście, hasło, logo, promocja, to element większego opracowania, tzw. strategii marki. Powyższe przykłady haseł, niech stanowią wyłącznie źródło inspiracji.

W domyśle, aby wypełnić hasła, należy szukać projektów, które wpiszą się w każdą porę roku i dzień tygodnia.

Jakimi produktami, jakimi działaniami i projektami wypełnić to hasło?

- Budowa rozpoznawalnych szlaków pieszych, rowerowych, samochodowych
- Stworzenie systemu zachęt do skorzystania ze szlaku, np. poprzez paszport, gry przestrzenne
- Na bazie szlaków tworzenie mini-produktów turystycznych dedykowanych poszczególnym grupom wiekowym i właściwym adresatom – sportowiec amator, senior, rodzina
- Pobudzanie usług agroturystycznych
- Dostępność do wszystkich osobliwości i obiektów stanowiących dziedzictwo kulturowe
- Wykorzystanie projektów międzynarodowych np. trasy rowerowej R9 i projektu Pomorskie szlaki Kajakowe
- Promocja wydarzeń związanych z wodą – wędkowanie, kajakarstwo, grillowanie
- Stworzenie profesjonalnej przestrzeni spędzania czasu wolnego dla rodzin z dziećmi
- Dystrybucja informacji poprzez różne kanały informacyjne
- Budowa i organizacja imprez cyklicznych i jednorazowych

Spojrzenie eksperckie i rekomendacje

Remigiusz Kitliński – Pełnomocnik Prezydenta Miasta Gdańska ds. Komunikacji Rowerowej. Ekspert

w zakresie aktywnej polityki mobilnej i twórca wortalu: rowerowarodzinka.pl. Szansą rozwoju Gminy Suchy Dąb może być niewątpliwie budowa pętli rowerowej, połączonej z międzynarodową trasą rowerową R9. Zwłaszcza taka, która wykorzysta walory szlaku domów podcieniowych, ale też będzie jednocześnie eksponowała walory przyrodnicze gminy, prowadząc przez pola, poldery i obszary niezurbanizowane, tak aby przybliżyć walory przyrodnicze Żuław Gdańskich. Taki produkt wymaga oczywiście sporego zaangażowania finansowanego po stronie

Gminy, jej mieszkańców i biznesu. Niewątpliwie jest to wyzwanie, ale na pewno w perspektywie czasu będzie się opłacać.

Grzegorz Lechman – Urbanista, architekt, Specjalista ds. rewitalizacji i kierownik referatu Inwestycji w gminie Kolbudy

Gmina Suchy Dąb, to miejscowości z zachowanym ciekawym układem osadniczym z mnóstwem interesujących, zachowanych historycznych obiektów. To dziedzictwo kulturowe Żuław Gdańskich, dobrze opisanych i zinwentaryzowanych na kartach historii. Rozwój gminy w znacznym stopniu zależeć będzie od wykorzystania tego potencjału i stworzenia rozpoznawalnej w skali co najmniej województwa marki.

Rafał Szporko – Prezes DS Consulting, ekspert Banku Światowego, doradca biznesowy i inwestycyjny, konsultant w zakresie rozwiązań partnerstw publiczno-publicznych i publiczno-prywatnych

Żuławy Wiślane i Gmina Suchy Dąb kojarzy mi się z Wenecją. Tyle tylko, że Wenecja to piękne miasto, natomiast Suchy Dąb to piękna przestrzeń i krajobraz – to gmina na wodzie. Moim zdaniem szansą na rozwój jest wypracowanie odpowiedniej marki gminy i jej promocja.

Stawiałbym na wodę, Wisłę i z całą pewnością realizację projektu kajakiem przez Pomorze.

Magdalena Łyszkiewicz – Dr Nauk Ekonomicznych, pełniła funkcje Kierownika Katedry Finansów Publicznych w Wyższej Szkole Bankowej, obecnie ekspert w zakresie strategii finansów i planowania. Pracownik naukowy i Wice Prezes European Foresight Institute

Biorąc pod uwagę kondycję finansową gminy, to na pierwszy rzut oka, nie napawa ona optymizmem. Z jednej strony, na tle kraju i na tle województwa Pomorskiego można zaliczyć ją do gmin biedniejszych z drugiej strony wskaźnik dochodu liczony per capita wypada znacznie powyżej wskaźników gwarantujących punkty w Programie Rozwoju Obszarów Wiejskich, co na starcie zmniejsza szanse uzyskania odpowiedniej dotacji. Dodatkowo bogate gminy Powiatu Gdańskiego zawyżają statystykę pod względem poziomu bezrobocia, przez co znacznie maleją szanse na zdobycie środków pozabudżetowych. Szczęśliwie szanse należy upatrywać w ramach działań RPO Województwa Pomorskiego, w ramach instrumentu RLKS i dotacjach rządowych. Szansą mogłoby być nawiązanie partnerstw publiczno-prywatnych.

Katarzyna Górską – Wice wójt Gminy Suchy Dąb – mieszkaniak gminy

Dla mnie, Suchy Dąb, to moje życie. Tu pracuję i mieszkam i nie wyobrażam sobie innego miejsca na ziemi. Z punktu widzenia zastępcy Wójta dostrzegam sporo wyzwań, przed którymi stoi gmina. Niemniej jednak widzę też szansę na to, abyśmy byli bardziej konkurencyjni. Aby przyjeżdżali do nas turyści i byśmy mogli być postrzegani nie tylko jako gmina rolnicza, ale również gmina turystyczna z rozwiniętą agroturystyką.

Podsumowanie i misja

Spojrzenie eksperckie

Przed Gminą Suchy Dąb z całą pewnością są spore szanse na społeczno-gospodarczy rozwój. Nieprawdą też jest, że czasy świetności przepadały na minione wieki. Paradoksalnie ta szansa pojawia się teraz i może bazować na historyczno – współczesnym potencjale.

Ważnym jest tylko, aby jednocześnie rozwój i realizacja projektów następowała we wszystkich trzech wskazanych obszarach: tj. standardzie życia, jakości życia i marce.

Warto więc realizować misję, w której cała gmina, tj. administracja, mieszkańcy i biznes powinni:

Zapewnić podstawowy standard życia, pracować nad jego jakością i zacząć budować własną tożsamość, opartą na wypracowanej marce, która wzmocni więzi pomiędzy mieszkańcami i przyciągnie nowych inwestorów, turystów i mieszkańców

Dzieje się!!!

*Wierzę, że za parę lat Suchy Dąb, będzie gminą przyjazną rodzinom z dziećmi i seniorom.
Wierzę, że te grupy osób, stanowiący spory zasób metropolii Gdańskiej będą stanowiły wsparcie
dla rozwoju Suchego Dębu. Wierzę, że w Suchym Dębie rozwiną się produkty turystyki
weekendowej, turystyki rodzinnej i turystyki agrarnej.
Wierzę, że Suchy Dąb będzie gminą rozpoznawalną, co najmniej
w skali województwa Pomorskiego*

Droga ku przyszłości

Urząd Gminy Suchy Dąb

Tomasz Drozdowski
Magdalena Łyszkiewicz
European Foresight Institute

W pracy wykorzystano zdjęcia z zasobu Gminy Suchy Dąb, w tym zdjęcia z serwisu www.suchy-dab.pl
oraz zdjęcia wykonane przez autora opracowania.

Zdjęcie ze strony tytułowej z zasobów Microsoft.com

Statystyka użyta w opracowaniu została zaczerpnięta z Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego – stan na
dzień 1.10.2015 oraz z zasobów Gminy Suchy Dąb. Tabele i wykresy stanowią element opracowania własnego

W pracy wykorzystano infografiki /klimaty/ ogólnodostępne na stronach internetowych w zasobach google/grafika.